Syyttäjälaitos **16.5.2023** SY/1255/2023

Julkinen

Lakivaliokunta
lakivaliokunta@eduskunta.fi

Perusmuistio: ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisesta

Eduskuntatunnus 32/2023

Syyttäjälaitos on lausunut asiassa aiemmin U-kirjeen 32/2022 vp. käsittelyn yhteydessä. Syyttäjälaitoksen näkemystä vastaavat erityisesti seuraavat direktiiviehdotuksen käsittelyn yhteydessä on tehdyt muutokset:

- Direktiivistä on myös poistettu edellytys säätää naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen kriminalisoinnista erillissäännöksellä, mikä mahdollistaa täytäntöönpanotavan osalta kansallisen tarkoituksenmukaisuusharkinnan.
  - Rangaistusasteikkoja, koventamisperusteita ja vanhentumisaikaa koskeviin säännöksiin on saatu kansallista joustonvaraa eivätkä mainitut säännökset edellytä kajoamista rikoslain systematiikkaan. (12, 13 ja 15 art.)
  - Direktiivin uhrien oikeuksia ja uhrien tukemista koskevia säännöksiä sovelletaan kaikkiin naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan uhreihin riippumatta heidän sukupuolestaan. Ehdotuksessa ei siten suljeta pois esimerkiksi muunsukupuolisten henkilöiden mahdollisuutta hyötyä uhrien oikeuksista, jos he joutuvat esimerkiksi lähisuhdeväkivallan uhreiksi.
  - Uhrin aiempaa seksuaalista käyttäytymistä koskevia kysymyksiä, tutkimuksia tai todisteita koskevien kysymyksien sallittavuuden sääntely on muotoiltu pitkälti ns. Istanbulin sopimuksen (SopS 52 ja 53/2014) vastaavaa säännöstä (54 art.) vastaavalla tavalla, joka ei velvoita jäsenvaltioita säätämään

nimenomaista todistus-
oikeudellista ja näytön arviointia koskevaa säännöstä. (22 art.)
- Rikoksen tunnusmerkistön täyttävän materiaalin poistamista verkosta koskevaa sääntelyä on pelkistetty ja jäsenvaltioille on jätetty alkuperäistä ehdotusta enemmän joustavuutta sääntelyn toimeenpanemiseen. (25 art.).

Perusmuistiossa mainituista tulevaisuuden neuvottelutuloksista haasteelliseksi voi muodostua uhrin määritelmän laajentaminen perinteisestä uhrin määritelmästä. Määritelmän mukaan uhreiksi katsottaisiin myös lapset, jotka ovat kärsineet vahinkoa todistettuaan lähisuhdeväkivaltaa. Määritelmä sinällään tarvitsee tarkennusta siltä osin, minkä ikäinen henkilö luokitellaan lapseksi, mitä tarkoitetaan lähisuhdeväkivallan kokemisella ja millaisin perustein uhriasema määrittyy eli edellytetäänkö esimerkiksi lainvoimaista tuomiota lähisuhdeväkivallasta tai erillistä näyttöä siitä, että lapsi on ollut paikalla kokemassa lähisuhdeväkivaltaa.

Heidi Savurinne

valtionsyyttäjä

Yhteystiedot

Syyttäjälaitos, valtakunnansyyttäjän toimisto
Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Puhelin 029 56 20800, faksi 029 56 20888
valtakunnansyyttaja.syyttaja@oikeus.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Heidi Savurinne
Valtionsyyttäjä
Syyttäjälaitos
heidi.savurinne@oikeus.fi